

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ начальника обласної
військової адміністрації
11.12.2024 № 271/2024-н**

ПРОГРАМА

**створення безбар'єрного простору у Хмельницькій області
на 2025-2026 роки**

ЗМІСТ

Паспорт Програми	3
1. Загальна характеристика Програми	4
2. Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямовано Програму	4
3. Мета Програми	6
4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми	6
5. Перелік завдань і заходів Програми та результативні показники	7
6. Напрями діяльності та заходи Програми	7
7. Координація та контроль за ходом виконання Програми	8
Додаток 1. Ресурсне забезпечення Програми	
Додаток 2. Напрями діяльності та заходи Програми	
Додаток 3. п.1 до таблиці “Напрями діяльності та заходи Програми”	
Додаток 4. Об'єкти територіальних громад області, що передбачені Програмою до фінансування	

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ
Програми створення безбар'єрного простору у Хмельницькій області
на 2025-2026 роки (далі – Програма)

1	Ініціатор розроблення Програми	Хмельницька обласна військова адміністрація
2	Розробник Програми	Відділ містобудування та архітектури обласної військової адміністрації
3	Співрозробники Програми	Департаменти економічного розвитку, соціального захисту населення, освіти та науки, фінансів, охорони здоров'я, інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій, з питань оборонної роботи та цивільного захисту, розвитку громад, будівництва та житлово-комунального господарства, управління інфраструктури, з питань ветеранської політики, молоді, фізичної культури і спорту, цифрового розвитку, цифрових трансформацій та цифровізації, служба у справах дітей обласної військової адміністрації
4	Відповідальний виконавець Програми	Відділ містобудування та архітектури обласної військової адміністрації
5	Учасники Програми	Хмельницька обласна рада, структурні підрозділи обласної військової адміністрації, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування
6	Термін реалізації програми	2025-2026 роки
7	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Обласний бюджет, державний та місцеві бюджети (у межах коштів, передбачених на рік), залучені кошти міжнародних організацій; власні кошти юридичних та фізичних осіб, вклади вітчизняних та іноземних інвесторів, інші джерела фінансування, не заборонені чинним законодавством
8	Загальний обсяг фінансових ресурсів з обласного бюджету, необхідних для реалізації Програми, усього в тис. грн: по роках: 2025 рік 2026 рік	784,00 784,00 *

9	Загальний обсяг фінансових ресурсів з коштів місцевого бюджету, державного бюджету; залучених коштів міжнародних організацій; власних коштів юридичних та фізичних осіб; вкладів вітчизняних та іноземних інвесторів; інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством, необхідних для реалізації Програми на 2025-2026 роки, усього у тис. грн:	18519,519
10	Загальний обсяг фінансових ресурсів необхідних для реалізації Програми, усього у тис. грн:	19303,519

1. Загальна характеристика Програми

Програма сприятиме комплексному підходу щодо реалізації принципів безбар'єрності для всіх суспільних груп населення.

На березень 2023 року населення Хмельницької області становило 1 250 000 осіб, з них 150 700 мають інвалідність, з них особи

з вадами та ураженнями опорно-рухового апарату – 8091;

з вадами зору та тотально незрячі – 1510;

з вадами слуху та нечуючі – 783;

з психічними та когнітивними порушеннями – 3799 осіб.

Показник кількості маломобільних груп населення має тенденцію до зростання. Війна росії проти України, крім руйнувань та втрат житла, призвела до значного зростання кількості осіб з інвалідністю. Травми, отримані на фронті, а також наслідки обстрілів цивільних об'єктів суттєво вплинули на здоров'я багатьох українців.

Отже, питання забезпечення безбар'єрного середовища надзвичайно актуальне.

2. Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямовано Програму

Програму спрямовано на вирішення важливих проблемних питань, які перешкоджають доступу до інфраструктури та суспільного життя маломобільним групам населення та особам з інвалідністю.

Основні проблеми:

низька доступність інфраструктури для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення. Більшість громадських будівель та інфраструктурних

об'єктів не забезпечено стандартами безбар'єрності, зокрема до освітніх, медичних, культурних, адміністративних установ. Відсутні пандуси, ліфти, адаптовані входи;

недоступність громадського транспорту. Значна частина громадського транспорту недоступна для осіб з інвалідністю;

невідповідність міського середовища до потреб маломобільних груп населення. Вулиці та тротуари повністю не забезпечено тактильними елементами, звуковими сигналами на світлофорах для людей з порушенням зору чи слуху;

недостатній рівень обізнаності інклюзивного середовища. Відсутній системний підхід до формування культури безбар'єрності та толерантності;

недотримання норм та стандартів безбар'єрності при новому будівництві та реконструкції. Відсутні механізми моніторингу та контролю за впровадженням стандартів безбар'єрності при будівництві нових або реконструкції існуючих будівель та споруд;

обмеження доступу до медичних та соціальних послуг. Утримувачі закладів, що надають соціальні послуги, також не завжди враховують потреби маломобільних груп населення;

нестача фінансових ресурсів на реалізацію заходів з адаптації інфраструктури. Нестача фінансових ресурсів змушує органи місцевого самоврядування майже всі наявні кошти спрямовувати на фінансування поточних видатків установ, які утримуються з місцевих бюджетів, а також на соціальний захист населення;

інституційні та правові бар'єри. Невідповідність або недостатня деталізація нормативної бази, що регулює створення безбар'єрного середовища на рівні регіону;

самоізоляція маломобільних груп населення. Через відсутність безбар'єрного середовища багато людей з інвалідністю вимушено самоізолюються, що призводить до зниження їх соціальної активності, якості життя та обмеження економічних відносин.

Розв'язання цих проблем дозволить створити доступне, інклюзивне та комфортне середовище для всіх мешканців Хмельницької області, що підвищить рівень соціальної інтеграції та забезпечить рівень їх можливостей для участі в суспільному житті.

Вирішити питання безбар'єрності в області можливо шляхом реалізації комплексу заходів, спрямованих на покращення доступності інфраструктури, громадських місць та послуг для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Основні шляхи рішення:

адаптація об'єктів інфраструктури та громадських місць: реконструкція та облаштування громадських будівель, влаштування пандусів, ліфтів, широких дверних отворів, модернізація інфраструктури пішохідних зон;

покращення доступності громадського транспорту: упровадження низькопідлогового транспорту, обладнання зупинок громадського транспорту;

запровадження стандартів універсального дизайну: розробка та впровадження сучасних архітектурних рішень;

підвищення обізнаності та залучення громад: інформаційні кампанії; залучення громадських організацій;

фінансування та підтримка проєктів безбар'єрності: фінансування з місцевих бюджетів; залучення міжнародних грантів і донорів, стимулювання приватних інвесторів;

моніторинг та контроль за дотриманням стандартів безбар'єрності: регулярний аудит доступності, контроль за новим будівництвом;

підтримка інноваційних технологій: упровадження смарт технологій, дистанційний доступ до послуг;

підтримка осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення в соціальному та економічному житті: розширення можливостей працевлаштування, соціальна підтримка.

Реалізація цих заходів дозволить сприяти підвищенню якості життя та соціальної інтеграції маломобільних громадян області.

Очікуваним результатом Програми є створення безбар'єрного простору в області та підтримка стратегічного курсу держави.

Програмою передбачається загальний обсяг фінансування у розмірі 19303,519 тис. гривень.

3. Мета Програми

Програмою передбачено забезпечення рівного доступу до об'єктів інфраструктури, послуг, суспільного життя та економічної діяльності для всіх категорій населення, зокрема осіб з інвалідністю, маломобільних груп, літніх людей, батьків з дітьми та інших вразливих груп населення області. Це важлива частина загального розвитку території, яка сприяє підвищенню рівня життя, інклюзивності та економічного зростання.

Підвищення доступності для всіх категорій громадян, забезпечення безбар'єрного доступу до громадських будівель, транспорту, житлових приміщень і соціальних послуг допоможе інтегрувати у суспільне життя осіб з інвалідністю та маломобільні групи населення, зменшить їх соціальну ізоляцію та сприятиме їх повноцінній участі в житті громади.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми

Соціальну політику будь-якої держави спрямовано на соціальну підтримку різних соціальних і демографічних груп населення.

Послідовна реалізація Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору на місцях дасть можливість отримати кожній людині в області:

- безперешкодний доступ до об'єктів фізичного оточення;
- інформацію у найзручніший спосіб;
- спрощений доступ до цифровізованих та аналогових державних та соціальних послуг;
- рівні умови участі у всіх сферах життя суспільства;
- умови та рівні можливості для занять фізичною культурою та спортом;
- рівні умови та можливості для культурного (мистецького) та/або креативного вираження, провадження культурної діяльності; доступу до культурних послуг, культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;
- рівні можливості та вільний доступ до освіти;
- рівні умови та можливості у сфері зайнятості, а також заняття підприємництвом.

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів місцевого самоврядування, обласного, державного бюджетів, залучених коштів міжнародних організацій, власних коштів юридичних та фізичних осіб, вкладів вітчизняних та іноземних інвесторів, інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

Обсяг фінансування Програми визначається, виходячи з конкретних завдань Програми та реальних фінансових можливостей бюджету. Частина заходів фінансується за рахунок коштів обласного бюджету, передбачених іншими обласними програмами.

Орієнтовний обсяг фінансування Програми з обласного бюджету становить 784,00 тис. гривень*.

Розпорядниками коштів виступають структурні підрозділи Хмельницької обласної військової адміністрації відповідно до бюджетних призначень, встановлених рішенням Хмельницької обласної військової адміністрації про обласний бюджет на відповідний рік.

Ресурсне забезпечення Програми наведено у додатку 1.

5. Перелік завдань, заходів Програми та результативні показники

Наразі, перед багатьма мешканцями області існує низка бар'єрів у реалізації своїх прав, отриманні доступу до публічних послуг та повноцінної участі у культурному та суспільному житті. Ці бар'єри наявні у різних сферах – від доступності до громадських та житлових будівель до працевлаштування чи культурного життя.

Створення безбар'єрного середовища в області призведе до загального покращення добробуту кожної людини.

6. Напрями діяльності та заходи Програми

Напрями діяльності та заходи Програми зазначено у додатках 2, 3, 4.

7. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Учасниками Програми є структурні підрозділи обласної військової адміністрації відповідно до своїх функціональних обов'язків, районні військові адміністрації, органи місцевого самоврядування.

Загальну координацію та контроль виконання заходів, передбачених Програмою, здійснює відділ містобудування та архітектури обласної військової адміністрації.

Співвиконавці, визначені у Програмі, щоквартально до 10 числа місяця, наступного за звітним періодом, інформують відділ містобудування та архітектури обласної військової адміністрації для подальшого узагальнення та інформування обласної військової адміністрації щоквартально до 25 числа місяця, наступного за звітним періодом.

Начальник відділу містобудування
та архітектури обласної військової
адміністрації – головний архітектор
області

Ірина ДУНАЄВСЬКА